

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 2044

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juni 2024

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda van de vergaderingen van de Eurogroep en Ecofinraad van 20 en 21 juni a.s. Op deze dagen vinden ook de jaarvergaderingen van het Europees Stabieliteitsmechanisme (ESM) en de Europese Investeringsbank (EIB) plaats. In principe ben ik voornemens deel te nemen aan deze vergaderingen, afhankelijk van het verloop van de formatie.

Verder zend ik u de kwartaalrapportage lopende EU-wetgevingsvoorstellen op het terrein van Financiën.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
S.P.R.A. van Weyenberg

ESM Jaarvergadering

Jaarvergadering Raad van Gouverneurs van het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM)

Op 20 juni 2024 zal en marge van de Eurogroep de jaarvergadering van de Raad van Gouverneurs van het ESM plaatsvinden. Op de agenda staat onder meer het goedkeuren van het jaarverslag en de financiële rekeningen van het ESM over 2023, een bespreking met het ESM-auditcomité en de verklaring van de externe accountant. Ook wordt de Raad van Gouverneurs, zoals gebruikelijk, om goedkeuring gevraagd om het financiële resultaat van 2023 over te boeken naar het reservefonds. Daarnaast wordt de Raad van Gouverneurs gevraagd om in te stemmen met twee nieuwe leden van de Raad van auditors (Märt Loite, Helmut Berger). Tot slot zal het ESM het rapport over de evaluatie van het uitleenvolume, het ingelegd kapitaal en de financiële steuninstrumenten aan de Raad van Gouverneurs presenteren. Deze evaluatie is in juni 2022 door de Raad van gouverneurs gevraagd en zal na de vergadering gepubliceerd worden.

Net als in vorige jaren ontvangt de Kamer na de jaarvergadering het jaarverslag en de financiële rekeningen en het jaarverslag van het ESM-auditcomité, samen met een verslag van de jaarvergadering. Daarbij ontvangt de Kamer dan ook de jaarrekeningen van de Europese Financiële Stabiliteitsfaciliteit (EFSF).

Nederland is voornemens om het jaarverslag en de financiële rekeningen van het ESM over 2023 goed te keuren en in te stemmen met het overboeken van het resultaat over 2023 naar het reservefonds. Verder is Nederland voornemens in te stemmen met de benoemen van de twee nieuwe leden van de Raad van Auditors. Nederland zal indien opportuun tijdens de presentatie van de evaluatie van het uitleenvolume, het ingelegd kapitaal en de financiële steuninstrumenten aangeven dat het geen noodzaak ziet om het ingelegd kapitaal en het uitleenvolume te wijzigen. Met betrekking tot de evaluatie van het financiële steuninstrumentarium zal Nederland het belang benadrukken dat het ESM, conform het verdrag, steun kan verstrekken op basis van stringente voorwaarden die passend zijn voor het gekozen instrument indien zulks onontbeerlijk is om de financiële stabiliteit van de eurozone als geheel en van de lidstaten ervan te waarborgen.

Eurogroep

Macro-economische ontwikkelingen

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal van gedachten wisselen over de macro-economische ontwikkelingen in de eurozone. De Europese Commissie (Commissie) heeft op 15 mei 2024 haar lenteraming gepubliceerd. In de raming veronderstelt de Commissie dat de economische groei in de eurozone in 2024 0,8% bbp zal bedragen en in 2025 aantrekt tot 1,4% bbp.¹ In vergelijking met de winterraming² is de groeiverwachting voor de

¹ https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/c63e0da2-c6d6-4d13-8dcb-646b0d1927a4_en?filename=ip286_en.pdf

² https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/2b7b7fae-0844-4dd1-bedd-619c3544aaed_en?filename=ip268_en_0.pdf

eurozone in 2024 gelijk gebleven en voor 2025 met 0,1% bbp neerwaarts bijgesteld. Daarnaast blijft de arbeidsmarkt sterk presteren. De gemiddelde werkloosheid in de eurozone bedraagt in 2024 6,6% en zal volgens de raming in 2025 afnemen tot 6,5%. Daarnaast stelt de Commissie dat de inflatie in de eurozone in 2024 is afgenomen tot 2,5% ten opzichte van 6,4% in 2023. De inflatie valt hiermee lager uit dan in de winterraming. Nederland kan de discussie aanhoren.

Werkprogramma Eurogroep tot en met maart 2025

Document: nog niet beschikbaar, wordt gepubliceerd op:

<https://www.consilium.europa.eu/en/eurogroup/work-programme/>

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

In de Eurogroep zal het werkprogramma voor de Eurogroep tot en met maart 2025 worden toegelicht. Voor de Eurogroep wordt gewoonlijk per half jaar een werkprogramma opgesteld met de onderwerpen die waarschijnlijk besproken zullen worden. Dit draagt bij aan meer langetermijnfocus en kan helpen bij het voorbereiden van de discussies. Net als afgelopen jaar heeft de voorzitter van de Eurogroep ook een indicatie opgenomen voor de eerste paar maanden van 2025 in het werkprogramma (tot en met maart 2025).

De besprekingen in de Eurogroep voor het komende half jaar zullen op basis van het werkprogramma gaan over de coördinatie van begrotings- en economisch beleid, de toekomst van de Economische en Monetaire Unie (EMU) en het versterken van de rol van de euro. De Eurogroep zal in het bijzonder aandacht hebben voor het versterken en verdiepen van de EMU, waaronder de strategische visie voor de verdere verdieping van de kapitaalmarktunie, verbetering van de concurrentiekracht, voortgang op elementen van de bankenunie, een continuerende betrokkenheid ten aanzien van de vormgeving en ontwikkeling van de digitale euro en het versterken van de internationale rol van de euro. Daarnaast zullen ook de reguliere terugkoppelingen plaatsvinden, waaronder van internationale vergaderingen en van post-programma surveillancemissies (voor Ierland, Portugal, Cyprus, Spanje en Griekenland). Nederland kan de toelichting over het werkprogramma aanhoren.

Stand van zaken internationale rol van de Euro

Document: nog niet beschikbaar, wordt gepubliceerd op:

<https://www.ecb.europa.eu/press/other-publications/ire/html/index.en.html>

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal de internationale rol van de euro bespreken. In het werkprogramma van de Eurogroep is opgenomen dat de Eurogroep zal werken aan het versterken van de internationale rol van de euro door middel van goed economisch beleid, het verdiepen van de economische en monetaire unie (EMU), het werken aan de bankenunie en de kapitaalmarktunie.³ De ECB publiceert jaarlijks een rapport over de internationale rol van de euro. Naar verwachting zal het rapport over 2023 voorafgaand aan de Eurogroep gepubliceerd worden.

Vergroting van de internationale rol van de euro kan voordelen opleveren in termen van grotere monetaire autonomie, lagere transactie-, risicomanagement- en financieringskosten en een lagere gevoeligheid voor buitenlandse wisselkoersschokken.

³ <https://www.consilium.europa.eu/en/eurogroup/work-programme/>

In het kader van de internationale rol van de euro heeft het kabinet in maart 2022 een advies gevraagd aan de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV). Op 14 juni 2023 heeft de AIV haar advies uitgebracht.⁴ De Kamer heeft op 4 september 2023 de kabinetsreactie op het adviesrapport ontvangen.⁵

Nederland is van mening dat een grotere internationale rol van de euro het best kan worden bevorderd door middel van langdurig gezond economisch en begrotingsbeleid in de individuele lidstaten. In aanvulling daarop kunnen maatregelen die de institutionele fundamenteën van de euro versterken en zo de geloofwaardigheid en duurzaamheid van de munt bestendigen bijdragen aan het vergroten van de internationale rol van de euro. Ook kunnen aanvullende maatregelen bijdragen aan het vergroten van de internationale rol van de euro. Daarbij kan gedacht worden aan het bevorderen van het gebruik van de euro in internationale grondstoffenmarkten en financiële markten en met name het verder versterken van de kapitaalmarktunie. Indien opportuun zal Nederland op basis van bovenstaande deelnemen aan de gedachtewisseling.

IMF Artikel IV Consultatie met de Eurozone

Document: nog niet beschikbaar, wordt gepubliceerd op:

[https://www.imf.org/en/Publications/Search#sort=relevancy&f:series=\[COUNTRYREPS,ARTICLE4\]&DateTo=12%2F31%2F2024&DateFrom=1%2F1%2F2024](https://www.imf.org/en/Publications/Search#sort=relevancy&f:series=[COUNTRYREPS,ARTICLE4]&DateTo=12%2F31%2F2024&DateFrom=1%2F1%2F2024)

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep bespreekt regelmatig de macro-economische ontwikkelingen voor het eurogebied, en beleidsuitdagingen die daaruit voortvloeien, op basis van inbreng van het Internationale Monetaire Fonds (IMF). Dit is onderdeel van de zogenaamde Artikel IV consultaties van het IMF. Bij deze consultaties overlegt het IMF met stakeholders en stelt op basis daarvan eigen bevindingen op, die in een jaarlijks rapport worden gepubliceerd. Bij dit agendapunt zal de afsluitende verklaring van de meest recente IMF-missie door het IMF worden gepresenteerd. Op het moment van schrijven was er nog geen document beschikbaar. De afsluitende verklaring en het onderliggende rapport van het IMF zullen naar verwachting uiterlijk na de Eurogroep worden gepubliceerd. Nederland kan de toelichting van het IMF aanhoren.

Concurrentievermogen van het eurogebied: industriebeleid en marktintegratie

Document: Notitie van de Commissie over concurrentievermogen (nog niet publiekelijk beschikbaar, komt beschikbaar na de Eurogroep:

<https://www.consilium.europa.eu/en/eurogroup/>)

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Ministers zullen van gedachten wisselen over het concurrentievermogen van de EU, met een specifieke focus op industriebeleid. In de voorbereidende notitie, opgesteld door de Commissie, wordt uiteengezet hoe industriebeleid – maatregelen die specifieke activiteit bevorderen – wereldwijd aan populariteit heeft gewonnen. Sinds 2021 is er sprake van een significante groei, waarbij vooral ontwikkelde landen en China

⁴ <https://www.adviesraadinternationalevraagstukken.nl/documenten/publicaties/2023/06/14/de-euro-op-het-wereldtoneel>

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/09/04/kabinetsappreciatie-aiv-advies-internationale-rol-van-de-euro>

industriebeleid toepassen. Deze beleidsmaatregelen zijn vaak gericht op duurzaamheid-, weerbaarheid- en economische doelstellingen.

Ten aanzien van de gevolgen van industriebeleid op productiviteit, komt uit de notitie een gemengd beeld naar voren. Zo kan industriebeleid productiviteitsverhogend werken mits de steun is gericht op industrieën met een hoog potentieel voor innovatie en mits het steun is die het ondernemingsklimaat in den brede kan versterken. Industriebeleid moet echter zorgvuldig vormgegeven worden omdat het ook productiviteit verlagend kan werken, bijvoorbeeld als het niet is vormgegeven op basis van comparatieve voordelen of als het de interne markt ondermijnt.

De Commissie stelt dat een aantal designprincipes van belang zijn voor succesvol industriebeleid in de EU, waaronder sector- of technologie-gericht beleid (beperk *picking the winners*), bescherming van concurrentie en de interne markt, en het garanderen van een gelijk speelveld met bedrijven uit derde landen, rekening houdend met het principe van eerlijke handel. De Commissie stelt dat industriebeleid enkel succesvol is als structurele voorwaarden op zijn plaats zijn, waarbij lidstaten een belangrijke rol hebben door productiviteitsverhogende hervormingen door te voeren. Tevens wordt het belang van voortgang op verdieping van de interne markt en kapitaalmarktunie benadrukt.

Tot slot schetst de Commissie dat er spanning kan zijn tussen het verhogen van competitiviteit en industriebeleid dat vooral op nationaal niveau plaatsvindt. Volgens de Commissie kan implementatie op EU-niveau onder andere nodig zijn op gebieden waar Europese connectiviteit van belang is (bijvoorbeeld de energie-infrastructuur). De Commissie stelt dat gezien de hedendaagse uitdagingen, adequate EU-financiering nodig kan zijn, om fragmentatie op de interne markt te voorkomen.

Nederland kan zich vinden in een deel van de observaties van de Commissie. Gericht en strategisch industriebeleid kan bijdragen aan het verhogen van de concurrentiekracht van de EU, het stimuleren van de groene en digitale transitie en weerbaarheidsoverwegingen. De geschetste designprincipes kunnen daarbij als inspiratie dienen. Nederland ziet vooral het belang van horizontale maatregelen om het Europese concurrentievermogen structureel te verbeteren, zoals het versterken van de kapitaalmarktunie, het verdiepen van de interne markt en het verminderen van regeldruk. Dit draagt tevens bij aan het behalen van de klimaatdoelen (via meer innovatie) en het versterken van de economische weerbaarheid en kan bijdragen aan meer Europese strategische autonomie. Ten aanzien van mogelijke Europese financiering in het kader van het versterken van het concurrentievermogen wil Nederland niet vooruitlopen op de onderhandelingen van het nieuwe Meerjarig Financieel Kader. Indien opportuun zal Nederland op basis van bovenstaande deelnemen aan de gedachtewisseling.

Kapitaalmarktunie

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep in inclusieve samenstelling zal wederom spreken over de kapitaalmarktunie. De invalshoek die de Eurogroep-voorzitter voor deze bespreking voorziet, is op dit moment nog onbekend. Mogelijk zal gesproken worden over recente rapporten met aanbevelingen, waaronder van de heer Letta, zoals opgenomen in de *high-level roadmap* van de

Eurogroep-voorzitter.⁶ Ook tijdens de aanstaande Europese Raad van 27 en 28 juni zal de kapitaalmarktunie opnieuw op de agenda staan.

Het kabinet is van mening dat de kapitaalmarktunie verdiept en geïntegreerd moet worden, door het wegnemen van barrières tot het vrije verkeer van kapitaal in de EU.⁷ Een diepe, geïntegreerde en veerkrachtige Europese kapitaalmarkt is essentieel voor de benodigde investeringen in duurzaamheid, digitalisering, (economische) veiligheid en defensie. Ook bieden efficiënte en toegankelijke kapitaalmarkten burgers en investeerders goede opties voor vermogensopbouw. Bovendien draagt dit bij aan economische en financiële stabiliteit in de Europese Monetaire Unie. Er is al veel werk verzet in de afgelopen jaren, maar de doelstellingen van een daadwerkelijke kapitaalmarktunie zijn nog niet bereikt. Daarom is een ambitieus Commissie-werkprogramma en nieuw actieplan nodig om grootste knelpunten komende jaren voortvarend aan te pakken. In het bijzonder kan Nederland pleiten voor nationale acties zoals ontwikkeling van pensioenstelsels om kapitaal te mobiliseren. Daarnaast kan Nederland inzetten op Europese acties om nationale regelgeving te verbeteren en te standaardiseren ter bevordering van grensoverschrijdende financiering, met name daar waar er obstakels zijn op het terrein van het ondernemingsrecht, faillissementsrecht of jaarverslaggeving. Tot slot kan Nederland ervoor pleiten om het toezicht op de kapitaalmarkten te verbeteren door versterking van de rol van ESMA, de Europese toezichthouder.

EIB-jaarvergadering

Raad van Gouverneurs Europese Investeringsbank (EIB-Jaarvergadering)

Aard bespreking: Goedkeuring jaarlijkse rapportages en besluitvorming strategische koers EIB 2024–2027

Besluitvormingsprocedure: unanimititeit & gekwalificeerde meerderheid
Toelichting:

Voorafgaand aan de Ecofinraad zal de jaarvergadering van de Raad van Gouverneurs van de Europese Investeringsbank (EIB) plaatsvinden. Tijdens deze jaarvergadering zal zoals in eerdere jaren een toelichting op het afgelopen jaar en een vooruitblik op het komende jaar door de president van de EIB worden gegeven, evenals een toelichting door de voorzitter van het auditcomité. Nederland heeft reeds ingestemd met het financiële jaarverslag over 2023, waaruit blijkt dat de EIB over een zeer gezonde kapitaalspositie beschikt.

Verder staan op de agenda: de jaarverslagen van het auditcomité voor 2023 met een reactie van het Management Comité (MC) van de EIB en de strategische koers van de Bank voor de jaren 2024 – 2027. De Kamer zal na afloop van de jaarvergadering worden geïnformeerd over het financiële jaarverslag en de andere besproken onderwerpen via een separate Kamerbrief.

⁶ Eurogroep, «Statement by the Eurogroup President on the follow-up to the Eurogroup agreement on the future of the Capital Markets Union», Brussel, 14 mei 2024, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/05/14/eurogroup-president-statement-on-the-follow-up-to-the-eurogroup-agreement-on-the-future-of-the-capital-markets-union/>.

⁷ Kamerstukken II 2023–2024, 21 501-07, nr. 2011, bijlage Deep and integrated capital markets for a resilient and competitive EU; Dutch vision and priorities for the next steps in strengthening the Capital Markets Union, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/03/01/bijlage-2-dutch-vision-and-priorities-for-the-next-steps-in-strengthening-the-capital-markets-union>.

Strategische koers EIB 2024 – 2027

Tijdens de informele Ecofin van februari jl. presenteerde EIB-president Calviño al de contouren van een nieuwe strategie voor de EIB, gestoeld op 8 prioriteiten. Deze prioriteiten zijn de afgelopen tijd binnen de Bank verder uitgewerkt en op 24 mei jl. goedgekeurd door de Raad van Bewindvoerders. De prioriteiten zijn:

1. **Klimaat:** De Bank blijft actief op het gebied van klimaatfinanciering door meer dan de helft van haar financiering hiervoor in te zetten. Naast het bestaande REPowerEU programma worden twee extra programma's toegevoegd: een waterprogramma en een mkb energie-efficiëntieprogramma.
2. **Digitalisering en Technologie:** De EIB stelt een nieuw «Strategic Tech-EU program» voor. Dit moet de Europese industrie helpen om in de gehele toeleveringsketen nieuwe technologieën te ontwikkelen. Onderdelen hiervan zijn AI, semiconductors en toegang tot kritieke grondstoffen. Ook het vervolg van het European Tech Champions Initiative valt hieronder. De bank werkt hier samen met de Commissie om de juiste type producten – zoals equity en venture – passend bij de fase van ontwikkeling aan te bieden.
3. **Veiligheid & defensie:** Een grotere rol binnen de sectoren veiligheid en defensie vormt ook onderdeel van de nieuwe strategie van de EIB. Op 7 mei jl. hebben de Bewindvoerders al ingestemd met het besluit om de EIB meer te laten doen op het gebied van veiligheid en defensie, zonder de financieringspositie van de EIB in het geding te laten komen. De Bank heeft de *dual-use* definitie herijkt, waardoor het niet langer nodig is dat een bedrijf 50% van zijn omzet haalt uit civiele toepassingen. Er dienen wel «enige civiele elementen» te zijn. Door de nieuwe *dual-use* definitie kan de EIB veel meer activiteiten ondersteunen. Hiermee wordt het bijvoorbeeld mogelijk om tegen gunstige tarieven defensievastgoed of *dual-use* materieel te financieren, waardoor er nationaal begrotingsruimte vrijgespeeld kan worden voor puur militaire doeleinden. Ook is de *dual-use* definitie verbreed voor het openen van kredietlijnen voor het mkb in de veiligheids- en defensiesector. Investerings in wapens, munitie en explosieven blijven momenteel uitgesloten. EIB-investeringen in deze categorieën leveren volgens de EIB een te groot risico op voor de AAA-rating en de financieringskosten van de Bank.
4. **Cohesie:** De Bank wil voortborduren op het huidige cohesiebeleid en dit verder versterken door synergie te zoeken met de Herstel- en Veerkrachtfaciliteit en andere complementaire EU-programma's.
5. **Agri- en bio-economie:** Het doel onder deze prioriteit is om klimaatadaptatie en mitigatie te financieren voor de agrarische sector. Daarnaast wil de EIB gaan verkennen of het mogelijk is om een pan-Europees programma inclusief verzekeringen voor klimaat schade op te zetten. Dit betreft een geheel nieuw programma voor de Bank.
6. **Sociale infrastructuur:** De president stelt voor dat de EIB in de toekomst betaalbare woningen zal gaan financieren. Dit betreft een relatief nieuwe activiteit van de bank.
7. **Impact buiten de EU:** de Bank wil zijn activiteiten buiten de EU (EIB Global) sterker verbinden aan beleidsprioriteiten van de EU met een focus op nabuurslanden zoals Oekraïne en Global Gateway projecten.
8. **Kapitaalmarktunie:** De EIB wil zich inzetten om de gaten in de kapitaalmarktunie te dichten. Dit gaat de bank doen door het versterken van pan-Europese financiële instrumenten en het mobiliseren van zowel publiek als privaat kapitaal. Daarnaast wil de EIB scale-up financiering zoals gedaan wordt middels het European Tech Champions Initiative verhogen.

Om significant bij te kunnen dragen aan deze prioriteiten wil de Bank het huidige jaarlijkse leenvolume van 95 miljard euro op peil houden.

Hiervoor acht de Bank het noodzakelijk om de statutaire leenlimiet (Gearing Ratio) aan te passen. Het voorstel is om de hoogte van de limiet uit het statuut van de EIB te schrappen en de beslissing over het bepalen van de hoogte over te laten aan de Raad van Gouverneurs met unanimitéit. Tegelijk met het schrappen van deze limiet uit het statuut, wordt de Raad van Gouverneurs gevraagd in te stemmen met het voornemen om de limiet te verhogen van 250% naar 290%. Dat betekent dat de EIB 2,9x het ingelegde en toegezegde kapitaal van de lidstaten kan uitlenen, waardoor de Bank ruimte krijgt om te kunnen investeren in bovengenoemde prioriteiten.

De statutaire leenlimiet is een nominale (niet-risico gewogen) indicator, die bestaat naast diverse risico gewogen indicatoren (zoals de CET1 en RAC-ratio's). Het aanpassen van deze nominale limiet past in de bredere ontwikkelingen die multilaterale ontwikkelingsbanken doormaken rondom het G20 *capital adequacy framework*-traject. Zo zijn de nominale limieten recentelijk o.a. aangepast bij de Wereldbank en de EBRD. Zonder aanpassing van deze limiet zou het leenvolume de komende jaren dalen naar 75 miljard euro, waardoor de Bank haar ambities zou moeten bijstellen, tenzij lidstaten bereid zijn om een extra kapitaalsstorting te doen.

Indien de gouverneurs unaniem instemmen met de wijziging van het statuut van de EIB, moeten het Europees Parlement en de Europese Commissie geconsulteerd worden. Het uiteindelijke besluit wordt door de Raad genomen. De Raad moet unaniem instemmen met de statutaire wijziging.

De rechtsbasis voor de wijziging staat in artikel 308 VWEU en de wijziging betreft artikel 16 van het Statuut van de Europese Investeringsbank. Inwerkingtreding van de statutaire wijziging is niet afhankelijk van nationale ratificatie, aangezien het geen besluit met verdragskarakter betreft. Met de goedkeuring van de Verdragen van Nice en Lissabon is de bevoegdheid om de EIB-statuten te wijzigen geheel overgedragen aan de EU. Sinds het Verdrag van Nice (1-2-2003 in werking getreden) is deze paragraaf van artikel 308 VWEU één keer gebruikt. De statuten zijn sindsdien twee keer gewijzigd, bij gelegenheid van het Verdrag van Lissabon en in een besluit uit 2019 naar aanleiding van de Brexit. De Kamer zal voorafgaand aan voorgenomen besluitvorming in de Raad geïnformeerd worden.

Inzet Nederland

Het kabinet steunt de nieuwe strategische koers van de Bank. Het kabinet waardeert de toegenomen inzet van de Bank in het financieren van de energietransitie, strategische autonomie, grondstoffen, defensie en innovatie. Een grotere rol van de EIB hangt ook samen met de bredere EU discussies over concurrentievermogen, kapitaalmarktunie en defensie (rapport Letta en het nog te verschijnen Draghi-rapport). Een grotere rol voor de EIB (door gebruik van haar eigen kapitaal) kan de druk op andere (Europese) financieringsbronnen verlichten.

Tegelijkertijd is het kabinet van mening dat het belangrijk is om niet alleen het volume te verhogen, maar ook betere, impactvolle investeringen te doen. Nederland zal er daarom op toezien dat de Bank de focus zoveel mogelijk verlegt van het financieringsvolume naar de impact van de investeringen. Dat betekent bijvoorbeeld dat de Bank meer moet investeren in strategische sectoren met een hoger risico en waar toegang tot financiering het meeste knelt, zoals kritieke grondstoffen, nieuwe technologieën zoals batterijopslag en groene waterstof en innovatieve

start- en scale ups. Het kabinet verwelkomt derhalve de inzet op investeringen in nieuwe technologieën.

Ten aanzien van de rol van de EIB in de veiligheids- en defensiesector, heeft het kabinet zich de afgelopen periode actief ingezet om belemmeringen voor de EIB weg te nemen om te investeren in de defensie-industrie conform de motie van de leden van uw Kamer Heinen en Van Hijum.⁸ Het kabinet waardeert de belangrijke stappen die de Bank inmiddels heeft gezet om de reikwijdte van activiteiten op dit terrein uit te breiden. Tijdens de jaarvergadering zal het kabinet zich blijven inzetten om verdere belemmeringen weg te nemen.

Gelet op het voorgaande is het kabinet voornemens om in te stemmen met het opstarten van de procedure om het statuut van de EIB aan te passen, zodat de leenlimiet verhoogd kan worden. De Bank beschikt over een ruime kapitaalspositie en het kabinet acht het wenselijk dat dit kapitaal op een verantwoorde wijze wordt benut. Door de verhoging van de limiet van 250% naar 290% wordt de Bank in staat gesteld haar ambities te verwezenlijken zonder dat een kapitaalsverhoging nodig is. Het kabinet ziet daarnaast voldoende waarborgen dat de financiële positie van de Bank nu en in de toekomst gezond blijft. Zo blijft mede op verzoek van Nederland unanimitieit van de gouverneurs vereist voor een eventuele verdere wijziging van de leenlimiet. Ook blijven andere belangrijke financiële (risico gewogen) vereisten van toepassing om de financiële positie van de Bank te waarborgen.

De verwachting is dat de gouverneurs unaniem zullen instemmen met de strategie en de jaarverslagen.

Ecofinraad

Btw-regels voor het digitale tijdperk

Document: Op dit moment nog niet beschikbaar. Het document wordt voorafgaand aan de vergadering op het Delegates Portal geplaatst onder de titel «EU VAT in the digital age package».

Aard bespreking: Besluitvorming.

Besluitvormingsprocedure: Unanimitieit.

Toelichting:

De Raad zal besluiten over het Commissievoorstel «VAT in the digital age» (VIDA), teneinde het gehele pakket aan te nemen. De rechtsbasis is art 113 VWEU. De besluitvorming ten aanzien van het voorstel is unanimitieit (met raadpleging van het Europees Parlement). Tijdens deze Ecofinraad ligt opnieuw het VIDA-pakket voor, nu hier de vorige Ecofinraad geen overeenstemming is bereikt.

Op 8 december 2022 heeft de Commissie VIDA gepubliceerd. Het voorstel bestaat uit drie onderdelen: (1) Digitale rapportageverplichtingen en e-facturatie: voor grensoverschrijdende diensten en leveringen moet een gestandaardiseerde e-factuur worden uitgewisseld en bepaalde data daaruit worden gerapporteerd. (2) Platformfictie voor kortlopende accommodatieverhuur- en personenvervoerdiensten aangeboden via platforms: betekent dat platforms voor de heffing van btw de fictieve leverancier worden van die diensten aangeboden via hun platforms. (3) de enkele btw-registratie: ziet op hantering van één btw-registratie in de gehele unie. Het Belgisch voorzitterschap heeft VIDA als prioriteit benoemd en streeft naar een akkoord op het gehele voorstel.

⁸ Tweede Kamer, vergaderjaar 2023 – 2024, 21 501-07, nr. 2015

Het kabinet ondersteunt het initiatief van de Commissie om het btw-stelsel te moderniseren en in lijn te brengen met de ontwikkelingen die voortvloeien uit de digitaliserende economie, zonder dat dit leidt tot onnodige stijging van administratieve- en uitvoeringslasten voor het bedrijfsleven en de Belastingdienst. Ook erkent het kabinet het belang van de modernisering en harmonisering van in bepaalde opzichten verouderde (Europese en nationale) btw-regelgeving, mede om de administratieve lasten te verlichten, het btw-gat te verkleinen en fraude effectiever te kunnen bestrijden. De Nederlandse inzet tijdens de onderhandelingen is gericht op harmonisatie, voorkoming van onnodige administratieve lasten voor het bedrijfsleven en uitvoeringslasten voor de Belastingdienst, dataveiligheid en voldoende tijd voor implementatie.⁹

Wat betreft het onderdeel (1) dat ziet op de digitale rapportageverplichtingen en e-facturatie hebben lidstaten die al over een binnenlands systeem voor rapportageverplichtingen en e-facturen beschikken een langere transitieperiode gekregen om hun systemen in lijn te brengen met het nieuwe Europese systeem voor digitale rapportageverplichtingen en e-facturen. Hoewel Nederland graag had gezien dat deze transitieperiode korter was kan Nederland de voorgestelde transitieperiode in het kader van het compromis accepteren. Vanaf juli 2030 zijn lidstaten dan immers wel verplicht om de Europese norm voor rapportage en e-facturatie te accepteren waar het intracommunautaire transacties betreft. Hoewel het pakket voor Nederland ambitieuzer had gekund wat betreft het verlagen van administratieve lasten, is het voor Nederland belangrijk dat er een compromis lijkt te zijn gevonden. Het alternatieve scenario waarin lidstaten geen overeenstemming vinden en de komende jaren elk een eigen systeem voor elektronische facturatie en digitale rapportage introduceren met afwijkende werkwijzen en voorwaarden zou de administratieve lasten voor ondernemers immers verder verhogen. Ten aanzien van dit onderdeel spreekt Nederland zich tot slot positief uit over de concrete wijzigingen aan het VIDA-pakket die het gevolg zijn van de Nederlandse inspanningen op het gebied van dataveiligheid. Door de toegang tot gevoelige data te beperken tot personen die het nodig hebben en het bijhouden van verzoeken om deze data, kan concreet worden gemonitord welke data wordt opgevraagd en door wie, wat de veiligheid van die data bevordert.

Ten aanzien van de platformfictie (2) heeft Nederland met het oog op harmonisatie onder andere ingezet op een platformfictie die in alle lidstaten onder dezelfde omstandigheden verplicht is. De thans voorliggende compromistekst biedt lidstaten de nodige flexibiliteit bij de toepassing van de platformfictie waar het gaat om de vraag of er sprake is van kortlopende accommodatieverhuur. Daarnaast krijgen lidstaten de mogelijkheid om kortlopende accommodatieverhuur en/of personenvervoer die via een platform worden verricht door belastingplichtigen die daarvoor gebruik maken van een speciale regeling voor kleine ondernemers, uit te sluiten van de platformfictie. Hoewel Nederland graag meer harmonisatie had gezien kan Nederland omwille van het compromis – ook in het licht van het bereiken van een akkoord op het hele pakket – instemmen met het huidige voorstel. Een belangrijk argument voor Nederland hierbij is dat het lidstaten nog steeds de mogelijkheid biedt om voor de genoemde sectoren een platformfictie te introduceren.

Op het gebied van de enkele btw registratie (3) is besloten om het subonderdeel dat ziet op de *Import-One-Stop-Shop* (IOSS) uit het VIDA-pakket te halen en verder te bespreken in de bredere onderhande-

⁹ Kamerstukken II 2022–2023, 22 112, nr. 3602. Beoordeling Richtlijn en verordening betreffende btw-regels voor het digitale tijdperk | Rapport | Rijksoverheid.nl

lingen over het nieuwe Douanewetboek. Hoewel Nederland in beginsel positief is over een verplichte IOSS, werd duidelijk dat dit niet haalbaar is omdat de werking nog niet was uitgekristalliseerd. Dit subonderdeel wordt om die reden overgeheveld naar de onderhandelingen over het nieuwe Douanewetboek.

In de basis steunen alle lidstaten de doelen van het voorstel. Voor wat betreft de onderdelen van digitale rapportageverplichtingen en e-facturatie respectievelijk de enkele btw-registratie kunnen alle lidstaten instemmen met de laatste compromisteksten. Voor wat betreft de platformeconomie echter is Estland principieel tegen de voorgestelde (verplichte) platformfictie. Volgens Estland is dit onderdeel in strijd met het principe van neutraliteit en daarnaast zou het voorstel zorgen voor een verschil in de btw-behandeling van ondernemers, afhankelijk of zij hun diensten (kortlopende accommodatieverhuur en personenvervoer) via een platform aanbieden. Estland ging om deze reden niet akkoord op de Ecofinraad van 14 mei 2024 en pleitte voor een volledig optionele platformfictie met een opt-in voor lidstaten. Het is onduidelijk of de laatste compromisteksten naar aanleiding van de bezwaren van Estland nog gewijzigd worden in aanloop naar de Ecofinraad van 21 juni.

Herstel- en Veerkrachtfaciliteit (HVF)

Document: https://commission.europa.eu/document/download/01ec118c-b5b6-46b1-a6ec-84c390af4aa6_en?filename=COM_2024_222_1_EN_ACT_part1_v3.pdf

Aard bespreking: Aanname uitvoeringsbesluit van de Raad

Besluitvormingsprocedure: gekwalificeerde meerderheid

Toelichting:

Tijdens de Ecofinraad zal een aanpassing van het uitvoeringsbesluit ter goedkeuring van het Ierse Herstel- en Veerkrachtplan (HVP) ter besluitvorming voorliggen. Ierland heeft op 22 maart 2024 een aanvraag bij de Commissie ingediend voor een aanpassing van het oorspronkelijke HVP dat middels een uitvoeringsbesluit van de Raad op 28 mei 2021 werd goedgekeurd. Door de wijzigingen komt de totale omvang van het Ierse HVP uit op 1,2 miljard euro.

Ierland maakt gebruik van de mogelijkheid om een HVP aan te passen op grond van objectieve omstandigheden. Deze omstandigheden hebben betrekking op een onverwachte wijziging in studievoorkeur na COVID waardoor minder studenten zich inschreven voor een IT-studie. Voor een andere maatregel bleek er een beter alternatief voor handen te zijn om het originele doel van de maatregel te bereiken. Verder heeft de onverwachte goedkeuring van een anti-witwasmaatregel de mogelijkheid geboden voor een effectievere anti-witwas hervorming en heeft Ierland verzocht deze hierom aan te passen. De vierde maatregel is op verzoek van Ierland gewijzigd, omdat lokale betaalbaarheidsbehoeften zijn veranderd.

Daarnaast heeft Ierland een RepowerEU-hoofdstuk toegevoegd aan zijn plan. De toegevoegde maatregelen worden gefinancierd met 240 miljoen euro aan additionele subsidies die beschikbaar zijn gesteld voor Ierland in het kader van RepowerEU. Het RepowerEU-hoofdstuk bevat één nieuwe hervorming en vijf nieuwe investeringen. De hervorming heeft betrekking op een planmatige uitrol van offshore windenergie. Het bevat o.a. de toewijzing van twee hiervoor bestemde maritieme gebieden en heeft als doel om de capaciteit met 5GW te vergroten in 2030. De investeringen hebben betrekking op het opschalen van de productie van duurzaam biomethaan, duurzaam transport per rails, inzet op elektrificatie van materieel en gerichte maatregelen op het gebied van energie-efficiëntie in ziekenhuizen, scholen en andere publieke gebouwen.

De Commissie oordeelt dat de redenen die Ierland aandraagt een aanpassing van het plan rechtvaardigen en dat het Ierse herstelplan ook na de aanpassing voldoet aan de eisen van de HVF-verordening. Het HVP adresseert een aanzienlijk deel van de landspecifieke aanbevelingen, waaronder de aanbevelingen op het gebied van energie uit 2022 en 2023. De Commissie oordeelt positief over het toegevoegde REPowerEU-hoofdstuk, dat voldoet aan de eisen die de HVF-verordening stelt aan REPowerEU-maatregelen. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie. Nederland is daarom voornemens om in te stemmen met het voorstel tot aanpassing van het uitvoeringsbesluit van de Raad.

Daarnaast heeft de Commissie een nieuwe richtsnoer gecommuniceerd met enkele vereenvoudigingen om de implementatie van de HVF te versnellen.¹⁰ Met de publicatie van de richtsnoer geeft de Europese Commissie opvolging aan de oproep van lidstaten aan de Commissie in de tussentijdse evaluatie om processen te stroomlijnen en te verbeteren. U bent over de tussentijdse evaluatie geïnformeerd middels de geannoteerde agenda van april jl.¹¹ In de richtsnoer geeft de Commissie meer duidelijkheid over de mogelijkheid om een HVP aan te passen als deze op grond van objectieve omstandigheden deels of in zijn geheel niet langer te verwezenlijken is. Parallel hieraan poogt de Commissie om de administratieve lasten voor lidstaten te beperken. Specifiek doelt de Europese Commissie op de informatievereisten in het kader van de tweejaarlijkse verslaglegging. Ook geeft de Commissie aan naar synergiën te zoeken in de audits die zijzelf en de Europese Rekenkamer bij de lidstaten uitvoeren. Tot slot benoemt de Commissie de leidende principes voor lidstaten die een wijziging van hun plan voorbereiden waaronder dat aanpassingen van plannen niet het algehele ambitieniveau van het plan mag afzwakken.

Europees Semester 2024: Lentepakket

Document: n.v.t.

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

Op 19 juni a.s. zal de Commissie in het kader van het Europees Semester het zogenoemde Lentepakket publiceren en deze presenteren in de Ecofinraad van 21 juni. Het lentepakket bestaat uit: een horizontale mededeling, de Commissievoorstellen voor de landspecifieke aanbevelingen van de Raad, de landenrapporten van de Commissie voor de individuele lidstaten, de vaststelling van macro-economische imbalansen in het kader van de Macro-economische onevenwichtigheidsprocedure en het omnibusrapport krachtens artikel 126, lid 3, van het Verdrag over de naleving van de tekort- en schuldcriteria in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact.

De rechtsbasis hiervoor is verordening nr. 1466/97, over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid, en artikel 121(2) en 148(4) van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Nederland kan de presentatie van de Commissie aanhoren. De Kamer zal een appreciatie van het Lentepakket ontvangen voorafgaand aan de Ecofinraad in juli.

¹⁰ https://commission.europa.eu/document/download/3a3d5707-5adc-4f6a-a5b5-1d23f1a24235_en?filename=20240531_Draft_Guidance_on_recovery_and_resilience_plans.pdf

¹¹ <https://open.overheid.nl/documenten/768d612a-5719-4a4b-a77f-afc88e3bef63/file>

Economische en financiële impact van de Russische agressie-oorlog tegen Oekraïne

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Ecofinraad zal van gedachten wisselen over de economische en financiële impact van de Russische agressie tegen Oekraïne en over Europese steunmaatregelen. Voor 2024 is USD 37,3 miljard nodig aan begrotingssteun en voor herstel en wederopbouw.¹² De EU-Oekraïne-faciliteit van EUR 50 miljard voor de periode 2024–2027 en het IMF programma¹³ zijn belangrijke onderdelen van de internationale inzet om deze tekorten en noden (deels) te dekken en om Oekraïne in staat te stellen de strijd tegen Russische agressie voort te zetten. Kabinetsbeleid is dat Nederland haar «fair share» bijdraagt aan de internationale steuninzet – zowel bilateraal¹⁴ als via de EU en overige multilaterale kanalen. Nederland heeft recent wederom aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor Oekraïne, heeft zich in Europees verband steeds ingezet voor blijvende steun aan Oekraïne en zal andere landen blijven aanmoedigen om dit ook te doen.

Op 5 juni jl. vond een extra Eurogroep in inclusieve samenstelling plaats over aanvullende mogelijkheden om rente-inkomsten over Russische Centrale Banktegoeden in te zetten voor steun aan Oekraïne. De Kamer is voorafgaand hierover via een geannoteerde agenda geïnformeerd.¹⁵ De Kamer zal nog separaat een verslag toegezonden krijgen van deze Eurogroep.

De Commissie heeft een positief oordeel gevormd over het Oekraïneplan en heeft op 15 april een uitvoeringsbesluit van de Raad voorgesteld ter goedkeuring van die beoordeling. Op 14 mei jl. is met dit uitvoeringsbesluit van de Raad ingestemd. Het Oekraïneplan is de basis voor de macro-financiële steun die wordt verleend onder de EU Oekraïne-faciliteit en bevat hervormingen en investeringen waaraan moet worden voldaan door Oekraïne voordat tot uitbetaling van nieuwe tranches overgegaan kan worden. De Kamer is hier eerder over geïnformeerd middels de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken van 7 mei 2024.¹⁶ Het is nu mogelijk om over te gaan tot de reguliere betalingen uit de Oekraïne-faciliteit, zoals vastgelegd in de Oekraïne-verordening¹⁷. Oekraïne kan ieder kwartaal een betalingsverzoek indienen bij de Commissie waarna zij toetst of aan de vereisten uit het Plan is voldaan. Vervolgens wordt deze beoordeling aan de Raad voorgelegd via een uitvoeringsbesluit van de Raad.

¹² Ukraine - Third Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA3) February 2022 – December 2023 (worldbank.org)

¹³ Ukraine: Third Review of the Extended Arrangement Under the Extended Fund Facility (imf.org)

¹⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/overheidsfinancien/documenten/publicaties/2024/04/15/voorjaarsnota-2024>

¹⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2024/06/03/geannoteerde-agenda-eurogroep-5-juni-2024>

¹⁶ Geannoteerde agenda voor de Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking van 7 mei 2024 | Rijksoverheid.nl

¹⁷ Regulation (EU) 2024/792 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility

VN comité voor een raamwerk ter versterking van de inclusiviteit en effectiviteit van internationale samenwerking

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t

Toelichting:

De Raad zal geïnformeerd worden over de stand van zaken ten aanzien van de besprekingen binnen de Verenigde Naties («VN») over een raamwerk ter versterking van de inclusiviteit en effectiviteit van internationale samenwerking.

De VN heeft hiervoor een Ad Hoc Comité («AHC») opgericht die zal werken aan de kaders, de Terms of Reference («ToR»), van een Framework Convention («FC»). Van 26 april tot en met 8 mei jl. is er gesproken over deze ToR binnen de VN. Het Belgisch voorzitterschap zal een samenvatting geven van deze besprekingen.

Nederland heeft zich constructief opgesteld in de vergadering. Hierbij heeft Nederland, tezamen met de andere lidstaten van de EU, aangevoerd dat er geen sprake moet zijn van dubbelwerk met andere internationale gremia en dat besluitvorming bij consensus zou moeten gebeuren. Dit staat tevens in de schriftelijke inbreng waarover de Kamer is geïnformeerd via het Verslag van de Eurogroep en Ecofinraad van 11 en 12 maart jl. (Kamerstuk 21 501-07, nr. 2023).

De tweede inhoudelijke vergadering in de VN zal plaatsvinden van 29 juli tot en met 16 augustus. Voorafgaand aan deze vergadering zal er in EU gremia gesproken worden over de (voorbereiding op de) vergadering. De Kamer zal worden geïnformeerd over eventuele schriftelijke inbreng door Nederland voorafgaand aan deze vergadering.

Overig

Kwartaalrapportage

Conform de informatieafspraken over lopende EU-wetgevingsdossier vindt u bijgevoegd de kwartaalrapportage van de lopende EU-wetgevingsdossiers op de beleidsterreinen die vallen onder verantwoordelijkheid van het Ministerie van Financiën.